

БИЛТЕН

ПЛАНИНАРСКОГ ДРУШТВА
РАДНИЧКИ

Год. 16

Београд, Јануар - Јун
1980. године

Број 6

Цена: по жељи, одредите
сами

(фототипско издање)

УВОДНА РЕЧ

"Планинарско друштво "Раднички" овим почиње издавање свога полугодишњег билтена. Он треба да региструје резултате које је наше друштво постигло на планинарском и алпинистичком пољу рада. Али његова намена не исцрпљује се у голој регистрацији освојених врхова, броја учесника, часова хода итд. Значај издавања овога билтена лежи пре свега у чињеницама које су његово излагање проузроковале, у побудама које су нас инспирисале да приступимо његовом издавању.

Издавање овога билтена резултат је ванредне борбе што је наш мали планинарски колектив води већ читаву годину дана са тешкоћама које су каткад изгледале непремостиве, поражавајуће и стварале уверење о бесциљности даљег постојања друштва. Оно је резултат велике упорности наших чланова да се те тешкоће савладају и сазнања да су ти напори најзад уродили плодом, да "Раднички" поново заузима место које му припада у нашем планинарском покрету.

Дани најтежих искушења су остали иза нас. Овај билтен показује резултате нашега рада баш у томе периоду. Цифре из овога билтена су скромне, али ако се упореди бројно стање чланства са постигнутим резултатима, онда ће се видети да је наш маил планинарски колектив учинио доста на планинарском и алпинистичком пољу. Ми се поносимо тим резултатима, постигнутим у најтежем периоду постојања нашега друштва. Ми смо усхићени што тај период није савладао нас, већ смо ми савладали њега. Овај билтен речит је доказ о томе. То нас је инспирисало да га покренемо. Он у првоме реду треба да послужи нашим члановима као подстрек за даље одлагање у планине, за даље квалитетно уздизање и за даље квалитетно оснажење наших редова. Али, ако би његово излагање, макар и у најскромнијим размерама, допринело подстицању планинарског рада и у осталим београдским друштвима, онда би успех његовог издавања био комплетан."

П.С. Уводну реч преносимо из броја 1 Билтена објављеног 1954. године, с потпуним уверењем да она није ништа изгубила од своје актуелности.

Први број Билтена је изашао 1954, а последњи (број 5) 1956. године. У паузи од 25 година, догодило се много тога: остварени су многи планинарски подухвати, одата бројна признања, унапређен општи рад друштва.

У наредним бројевима Билтена било би пожељно о свему томе говорити ради даљих подстрека онима који воле безграничне ширине планина.

Надамо се да ће иницијатива о поновном издавању Билтена бити обострано подржана, као и да ће чланови друштва својим прилозима побољшати његов квалитет, и тиме допринети обогаћивању његових страница, које су за све заинтересоване широм отворене.

УРЕЂИВАЧКИ ОДБОР

30 ГОДИНА ПЛАНИНАРСКОГ ДРУШТВА "РАДНИЧКИ"

Планинарско друштво "Раднички" из Београда основано је јуна месеца 1949. године, од стране једне групе алпиниста из Гимнастичког друштва "Београд". Та група алпиниста је од самог почетка дала тон и карактер будућем развоју Друштва у правцу неговања високогорског рада, алпинизма и уопште квалитета у планинарству. Током досадашњег 31-годишњег рада, Друштво је окупљало у својим редовима око 20 чланова алпиниста и око 25-30 приправника-алпиниста, поред тога што је имало и велики број других планинара, који су се константно бавили високогорским радом и повремено алпинизмом.

Посебан вид активности друштва састојао се у организовању масовних похода у високе планине, не само за чланове "Радничког", већ и за све београдске планинаре и људе из радних колектива, тако да је на овом плану, нарочито у првих 20 година рада, организовано безброј похода, који су каткад укључивали и по 80-100 учесника, као рецимо зимски успон на Титов врх, са 105 учесника из разних београдских друштава и друштава из унутрашњости, зимски успон на Ђеравицу са 45 учесника, зимски успон на Љуботен у част 60-годишњице планинарства у Србији са 60 учесника, затим велики број похода масовног карактера на врхове Проклетија: Каранфил, Маја Росит и Везирову Браду, затим 2 велика логора на Думитору са изласцима на врхове Дурмитора и др.

Последњих година, Друштво је унеколико изменило свој стил рада, чешћим организовањем масовних излета на ниже планине, укључујући ту средње школе и радне организације, мада је и даље задржало неговање високогорског рада.

Планинарско друштво "Раднички" неговало је посебно обиласке и истраживања мало испитиваних и посећиваних масива у нашој земљи, као што је то случај са Проклетијама у црногорском делу. Тако је заслуга Друштва што је уопште откривен масив Каранфила у Проклетијама, и тако популаризован да је постао стециште свих планинара и алпиниста широм наше земље, па и шире. У овом масиву Друштво је из најскромнијих средстава саградило и планинарски дом, што је још више допринело да овај крај буде чешће посећиван, а нарочито последњих десетак година.

Планинари "Радничког" су развијали широк рад на пропаганди и популаризацији планинарства. Неоспорно је највећи њихов утицај односно удео у сарађивању са свим планинарским часописима и гласилима у нашој земљи, као и другим врстама публикација, затим, ранијих година, у предавањима на тзв. "Планинарској трибини" у Београду, по друштвима и на другим местима, као школама и радним организацијама. Неколико пута акције "Радничког" су приказиване у биоскопским журналима, а велико је и учешће чланова у изложбама планинарске фотографије, како у нашој земљи, тако и у иностранству.

Планинарско друштво "Раднички" делује иначе паралелно и у оквиру Спортског друштва "Раднички", као саставни део овог великог спортског колектива. Спортско друштво је 1964. године прогласило Планинарско друштво "Раднички" за најбољи од свих тада постојећих 9 клубова у друштву.

У оквиру обележавања 30 година свога постојања, Планинарско друштво "Раднички" је прошле, 1979. године, између осталих извело и две веома крупне акције општег значаја. Тако је у лето 1979. у Проклетијама, у Грбаји, где се налази дом "Радничког", организована велика акција са учешћем младих планинара и алпиниста, који су том приликом завршили курсеве. Такође је извршено оклинчавање пута за излазак на врх Очњака, како би овај импозантан и до тада за планинаре неприступачан врх, могао бити доступан и њима, а не само алпинистима.

Друга масовна акција општег значаја, било је организовање јесењег дана планинара Београда, од стране планинара "Радничког". Акција је изведена у Хомољским планинама са највећим бројем учесника на свим дотадашњим походима "Дан планинара". Наиме, извршен је успон на највиши врх Хомољских планина - Јелове баре и обиђена је пећина Церемошња, са укупно 453 учесника.

ПРЕГЛЕД АКТИВНОСТИ ПД "РАДНИЧКИ" У ЈУБИЛАРНОЈ 1979. ГОДИНИ

ПД "Раднички" током 1979. године обележило је тридесетогодишњицу свога постојања и рада.

На састанцима су сумирани постигнути резултати у протекле три деценије. Оснивачи друштва, речју, сликом и дијафилмом су обновили сјећања на мукотрпне почетке, подсјетили на недаће које су током рада искрсавале и тренутке радости који су наступали послје бројних планинарско-алпинистичких успјеха. Обновљене су успомене на другове који су за свагда отишли и дане разигране маште, подстакнуте неодољивим зовом планинских висина.

Током године редовно су држана бројна предавања из стручне и путописне области. Изговорене ријечи и приказани дијафилмови обогатили су знања младих и новоучлањених планинара из свих важнијих аспеката планинарства.

У том периоду изведено је низ похода у планине. Ради потпунијег сагледавања цјелине активности у јубиларној години, неопходно је навести остварене масовне походе:

1. 17.2.1979. организован је одлазак на Цер (687 м) са 45 учесника, од којих је било 32 омладинца. Том приликом је извршена посјета Белој Цркви и манастиру Троноша.
2. 24.2.1979. организован је одлазак на Дивчибаре (980 м) са 42 учесника, од којих 35 омладинаца.
3. 31.3.1979. организован је излазак на Јабланик (1274 м) и Повлен (1348 м), са 39 учесника, од којих 30 омладинаца.
4. 17.4.1979. организован је нови обилазак Дивчибара и Рајца (848 м), са 39 учесника, од којих 27 омладинаца.
5. 19.5.1979. организован је одлазак у Горњак, са успоном на Мали и Велики Вукан (751 и 825 м) са 25 учесника, од којих 17 омладинаца.
6. 16-17.6.1979. организован је обилазак Злотске пећине и Ртња, са успоном на врх Шиљак (1570 м). У походу је учествовало 35 планинара, од којих 27 омладинаца.
7. 30.6.-8.7.1979. у оквиру обележавања тридесетогодишњице свога постојања, друштво је организовало у Проклетијама - Грбаја - велику акцију са учешћем знатног броја планинара и алпиниста, који су, поред свог усавршавања, радили и на оклинчавању пута за Очњак. Алпинистичку обуку младих чланова друштва и чланова друштва "Рудар-Геолог", као и припрему групе планинара за одлазак на Мон-Блан, вршио је Звонимир Блажина. Том приликом извршен је низ успона на врхове Проклетија: Каранфил (2480 м), Везирова Брада (1780 м), Волушница (1820 м). У овој акцији је учествовало 10 планинара из "Радничког".
8. 8.9.1979. организован је одлазак на Рајац (848 м) и Сувобор (858 м), са 30 учесника, од којих 17 омладинаца. Учесници су обишли ове врхове у две групе.
9. 3.11.1979. у част тридесетогодишњице постојања, друштво је организовало "Јесењи дан планинара Београда" у Хомољским планинама, са изласком на врх Јелове баре (940 м). У овој акцији учествовала су 45 планинара из 13 београдских друштава, а из "Радничког" 55 планинара.
10. 15-16.12.1979. у планинарском дому на Рајцу организована је прослава тридесетогодишњице друштва, са 41 учесником.

У јубиларној години члан нашег друства Живко Шутиновски је припреман за успон на највиши врх Европе, Мон-Блан (4810 м), где се попео августа месеца, са групом београдских планинара.

Чланови ПД "Раднички" дали су свој допринос и у изради монографије СД "Раднички", која је објављена поводом 60 година оснивања СД "Раднички".

Из свега наведеног се може закључити да је током 1979. године у планине организовано изведено 762 учесника, од чега "Радничком" припада 363, а остали разним београдским друштвима. Ово је најбољи доказ заинтересованости друства за сарадњу са другим планинарским друштвима на територији града. Посебно је значајан податак да највећи број учесника у планинарским походима чине омладинци.

Поменуто чињенице нам говоре да је тридесетогодишњица ПД "Раднички" обележена достојанствено, у материјалном погледу скромно, с тежиштем на ширењу интереса за планинарство међу омладином.

Радомир Радовић

ПРЕГЛЕД АКТИВНОСТИ ПД "РАДНИЧКИ" **У ПРВОМ ПОЛУГОДИШТУ 1980 ГОДИНЕ**

У првом полугодишту 1980. године, ПД "Раднички" је наставило са активностима на два поља: теоријском (предавања) и практичном (одласци у планине).

У просторијама друства и огранака одржано је 14 предавања с путописном и стручном тематиком, цији је ток пратило 310 планинара. У овом периоду организовано је више масовних одлазака у планине и изведена једна вежба.

Ради потпунијег сагледавања активности, наводимо остварене планинарске походе:

1. 2.2.1980. организован је излазак на Јабланик (1274 м) са 37 учесника. Овом приликом у походу је учествовало 17 планинара "Рудар-Геолог", 2 планинара "Железничара" и 18 планинара из "Радничког".
2. 14-16.3.1980, организован је боравак на Копаонику, са 46 учесника. Том приликом ишло се на Панчићев врх (2017 м) и Караман (1934 м). У овом походу учешће су узели и чланови друштава "Рудар-Геолог" и "Победа".

(Ови походи изведени су по дубоком снегу, где се доста пртило и учесници су се упознали са особеностима планинарства у зимским условима.)

3. 31.5.1980. у оквиру примене задатака ОНО у пределима подножја Малог Вукана (765 м) и Горњачке клисуре, изведена је вежба "Ништа нас не сме изненадити - Горњак 80". Вежбом се показало како се уз примену алпинистичко-планинарске технике може извршити прелаз преко реке, смештај архиве у неприступачним пределима, спасавање рањеника и транспорт повређеног по тешко проходном терену. Поред наших чланова у вежби су учествовали и планинари-алпинисти из "Рудар-Геолога", ОПД "Београд", ПД "Звездара", ПД "Победа" и ПД "Златибор". Вежбу је извело 54 планинара и алпиниста, а њен ток су пратили представници општинских органа СО Звездара. Вежба је оцењена као веома успела и 4.6.1980. на I програму ТВ Београд приказани су поједини инсерти.

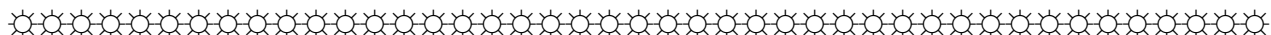
4. 6-8. 6.1980. организован је боравак на западним обронцима Таре, са походима на врхове: Јањац (1350 м) - 18 планинара; Кремен (1100 м) - 43 планинара; Висока Главица (1300 м) - 4 планинара. Због густе магле се одустало од планираног изласка на Велики Столац (1650 м). У походу су учествовала 43 планинара, а организатор је био наш огранак при "Хидропројекту". Ово је био први масовни поход планинара овим крајевима од 1953. године.
5. 22.3.1980. 19 планинара из матице друштва и огранка при Текстилној школи, у заједници са ОПД "Београд" као организатором, обишли су део Фрушкогорске трансверзале: Стражилово - Врдник - Змајевица (453 м) - Црвени Чот (539 м).
6. 13.4.1980. на Пролећном дану планинара Београда, чији организатор је био ПС Београда, учествовала су 23 планинара друштва. Том приликом се ишло пешке од Гучева (779 м), преко Зајаче до манастира Троноше.

Неопходно је навести податак да је члан нашег друштва, Звонимир Блажина, успешно водио зимски алпинистички течај на Дурмитору, са течајцима из ПД "Рудар-Геолог".

Два члана нашег друштва у овом полугодишту похађају летњи алпинистички течај.

У протеклом полугодишту унапређена је сарадња са неколико ПД на територији града, што се најбоље очитаву у њиховом одзиву и учешћу у нашим акцијама и предавањима. Начелно опредељење ПД "Раднички" ће и убудуће бити јачање сарадње са свим планинарским друштвима у Београду и остваривање планираних акција.

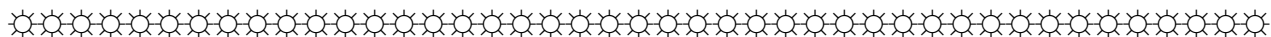
Михаило М. Лазић

ПЛАНИНЕ - ВЕЧИТА ИНСПИРАЦИЈА

Јован Дучић: " Прво писмо из Швајцарске "

"... Рађање Сунца на Јунгфрау, то је највећи догађај у космосу, и нешто што човекову судбину на Земљи учини најбеднијим случајем међу свима стварима. Овде се не дају замислити среће и несреће, него само наизрециво мирне катастрофе и мирни тријумфи огња и ноћи. Светлости и тмине изгледају једино што постоји, једини живот у времену, једино постојање и нестајање, обнављање и развијање. Све је у гашењу тих свеобимних огњева на Јунгфрау; ван тога ништа није стварност и бивање, него обмана и негација."

ПЛАН АКТИВНОСТИ ПД "РАДНИЧКИ" ЗА ДРУГО ПОЛУГОДИШТЕ 1980.

У наредном полугодишту друштво ће наставити са масовним одласцима у планине, стручним и путописним предавањима, унапређивањем рада у огранцима и започетом сарадњом са осталим друштвима у граду.

Од масовних похода у планине, планирано је следеће:

ЈУЛ :

1. Грбаја - 27.6. - 12.7.1980.

На табору учествује 30 планинара који ће радити на уређењу стаза и маркација, адаптацији и поправци дома, а вршиће и више успона на врхове Проклетија.

2. Јулијски Алпи - Припреме три омладинца за успон на Матерхорн, који ће се извести почетком августа.

АВГУСТ

1. Десетодневни поход групе планинара друштва кроз македонске планине, у част прославе шездесетогодишњице рада СД "Раднички".

СЕПТЕМБАР :

1. Велики Крш - Дели Јован; излет са 45 учесника.
2. Рајац - Маљен ; излет са 50 учесника.

ОКТОБАР :

1. Марш ослобођења Београда - учешће 100 чланова.
2. Гледићке планине - дводневни поход - 20 чланова друштва.
3. Гучево - омладински излет за 45 чланова (40 омладинаца).

НОВЕМБАР :

1. Јесењи дан планинара - учешће 100 чланова.
2. 29. Новембар - успон на високе планине.

ДЕЦЕМБАР :

1. Гоч или Јастребац - једнодневни излет за 45 планинара.
2. 22.12. - Обилазак граничара поводом Дана ЈНА.

План предавања за овај период објавићемо у наредном броју "Билтена" и истаћи на огласној табли ПД "Раднички".

ГРУПА ЗА ПРОПАГАНДУ

САВЕТИ ПЛАНИНАРИМА

Која су места најопаснија за удар грома у планини

Због посебних метеоролошких услова, у планинама је невреме са грмљавином честа појава. До електричног пражњења од више милиона волти долази најчешће на истакнутим местима, као што су врхови, гребени, усамљено дрво или објект у равници. Зато таква места треба у олуји избегавати. Међутим, опасност прети и испод врхова или гребена, услед ширења електрицитета по површини терена после пражњења у главној тачки удара. Зато је подједнако опасно приљубити се телом уз падину испод гребена, а веома је опасно и тражити заклон у плитким јамама или шпиљама близу истакнутих места у рељефу. Шпиља пружа сигурну заштиту само ако је довољно велика да човек може да се смести у њену средину тако да су плафон и стране удаљени најмање 1,5 м од њега. Такође, због ширења површинског електрицитета, не треба стајати на отвору мањих пећина, јер електрицитет може да премости отвор преко људског тела, које је одличан проводник струје. При томе треба имати у виду да је мокра кожа двадесет пута бољи проводник од суве. Настрадати се може и од пада у стрмом терену, ако је до пражњења дошло у близини. Услед индуковања секундарних струја у околини главног правца пражњења може да дође до краткотрајне неавестице, губитка свести или пролазне одузетости, што узрокује пад. Ипак, основно правило остаје да по невремену не треба ићи у планину. Ако нас је невреме затекло, треба на време сићи што ниже, а ако смо на угроженом терену, треба прекинути кретање и водити рачуна да заклон не тражимо на угроженим местима или у њиховој близини. При томе је боље покиснути него настрадати, а ако имамо добру кабаницу или шаторско крило, остаћемо и суви и живи.

Како ћемо одредити правац југа помоћу Сунца и часовника

Сат се окрене тако да је мала казаљка управљена према Сунцу. Југ се при томе налази тачно у правцу између мале казаљке и правца који показује цифра 12. Одатле се лако могу одредити и све друге стране света.

Чему служи планинарски пијук - цепин

Неки мисле да цепин служи за поштапање или параду. Међутим, то је алат који планинару може да спасе живот на стрмом снегу, уколико уме правилно цепином да рукује. Његова намена је многострука, али је мало планинара који су учењем и вежбом стекли потребну рутину да би га у датом тренутку корисно употребили. Цепин пре свега служи за сигурно кретање по стрмом снегу, када спретним забадањем у снег (што треба научити и увежбати) даје стабилност и равнотежу у кретању, а при оклизнућу може да задржи пад. Око до врата у снег забијеног цепа може да се омотава планинарско уже, при кретању уз осигуравање, или да се фиксира човек (или опрема) на стрмини. За то постоје посебни чворови, чија је једноставност и сигурност проверена у пракси, па их треба научити на курсу. Уколико је услед оклизнућа дошло до клизања низ снег, спретан планинар може цепином да се заустави.

Тај маневар је многим спасао живот, а његово непознавање је чест узрок повреда, па и смрти. Цепин може да послужи за копање бивака у снегу, фиксирање шатора у снегу, а злу не требало и за фиксирање - имобилизацију преломљене ноге. У високим планинама снега има и лети, па сваки планинар треба да носи и цепин, али само ако је претходно научио њим правилно да рукује. Иначе ће му служити само за одбрану од овчарских паса и убијање змија.

Опасности кретања у магли

Магла у планини не само да је честа, већ може и да настане изненада. На маркираном путу кретање је сигурно, али у многим високим планинама маркација је слаба или не постоји. Оријентација је нарочито тешка на гребенима, а снег може да се са маглом тако стопи, да се више ништа не разазнаје. У магли и снегу изгубе се и лутају и људи који су у том крају одрасли и који иначе познају сваку стопу, а камо ли дошљак - планинар. Гребен је опасан зато што се у магли не види главни гребен, па се човек превари и крене низ страну, мислећи од споредног гребена да је главни. Ово се догађа често. Уколико нисмо сигурни у правац, треба се кретати врло опрезно, а у случају лутања зауставити се, по потреби направити бивак и сачекати да се магла дигне, али у сваком случају не паничити и не премарати се. Претходно познавање терена је свакако пожељно, што подразумева и проучавање карте терена у који ћемо се упутити. У току похода треба се стално оријентисати и на карти проверавати где се налазимо. У случају појаве магле то ће олакшати оријентацију. За одржавање правца служи и бусола, која је драгоцен реквизит за оријентацију, нарочито у магли, када се не виде оријентири на терену. Међутим, мале промене правца које су у магли неизбежне, не могу се контролисати бусолом. За одржавање доброг правца, може да послужи 7-8 метара дуго уже, које планинар веже око појаса и вуче за собом. Планинар који се креће иза ужета, лако ће по скретању ужета уочити и исправити непожељно скретање од правца.

Значи, по магли не треба ићи у планину, али и када је нема, треба имати код себе карту, бусолу и конопац. Јер, магла нас може изненадити. На стрмом, стеновитом терену ни то не помаже. Зато треба собом понети и пресвлаку, шаторско крило, нешто хране, можда и примус - за случај принудног ноћења.

Иван Стојановић

ПЛАНИНАРСКИ АТЛАС

А л е ч – (*Aletsch Gletscher*), најдужи европски глечер, (22,3 км, раније 27 км), у Бернским Алпима, на јужној страни врха Јунгфрау, западно од Алечхорна (4182 м), Швајцарска, површина глечера 138 км², раније 169 км².

А к о н к а г в а – (*Aconcagua*), највиши врх на Андима, Јужна Америка, висина 6958 метара; Први успон на њега је извршен 1897. године. Јужно је превој Успаљата (3760 м) преко кога води железничка пруга Буенос Аирес - Сантиаго де Чиле.

ПОМЕН ЗАСЛУЖНИМ ПЛАНИНАРИМА

На овом месту ће се оживљавати сећања на велике планинарске прегаоце који су својим ентузијазмом, делатношћу у планинама и друштвеним радом вечно задужили све планинаре.

БРАНИСЛАВ - БАТА МИТРАШИНОВИЋ 1932 - 1958

Тек формирана планинарска секција СД "Раднички" била је састављена искључиво од младих. Било је то време полета и невиђеног ентузијазма. Сви су учествовали у организацији и руковођењу и ишли у планине. Искуство и знање се стицало кроз озбиљне планинске походе. Инструктора није било. Све се сазнавало у планинама и измени искустава на веома садржајним састанцима.

И баш онда када смо мислили да смо обогатени искуством спремни за још веће подухвате, долази до несреће. Трагедија на залеђеним стрминама Бовшког Гринтавца однела је из наших редова једну од најзначајнијих личности која је стварала високогорску физиономију "Радничког".

Онога дана, када смо над његовим одром имали последњи састанак, срца су била стегнута а сузе навирале, али нико од нас није могао да верује да њега више нема и да његов оптимизам, ведрина и громки смех одлазе заједно са његовим ковчегом, са звуцима посмртног марша и сложним плотунима његових другова. Међутим, данас смо свесни не само његовог нестанка, већ и губитка и неизмерне празнине која је остала у нашим редовима.

Волео је планину силно и наизмерно. Доживљавао је више од свих нас. У сваком камену видео је чудесне композиције природе и инспирацију за вајаре чија смо имена и стил, често, први пут чули. Жубор потока крај којих смо се одмарали био је музика, можда Шопена или Дворжака или неког другог композитора. Колико је било лепоте у свим његовим описима...

Облике планина и путеве кроз њих памтио је до најситнијих детаља. На друштвеним састанцима, његове приче са путовања и успона биле су исто толико живе и непосредне као и оне на заједничким походима.

Прењ је био његова љубав. Прва висока планина на којој је осетио неслућену лепоту камене пустоши и стрмих страна. Био је на врховима Јулијских и Савињских Алпа, Дурмитора, Проклетија, Шаре, Комова, Јакупице и других високих планина, али се увек враћао Прењу и поново га доживљавао исто толико снажно као први пут.

Волео је људе. Толико, да се чинило да је хуманост била јача од љубави за планине. Зато је, ваљда, хтео да буде лекар и оде далеко у горе где је помоћ најпотребнија. Дивио се горштацима, њиховом снажном и суровом животу, чобанима и стадима, скромним становима и руменим ватрама које су заиста значиле живот. Разговор са њима као да га је препорођавао.

У разговору одмерен и никад са повишеним тоном. Никад са ружном речју или увредом. Са својин оптимизмом и ведрином био је у свакој групи, у сваком походу, у свакој навези подстрекачка снага за акцију, за резултате.

Отишао је у почетку стварања и оставио ненадокнадиву празнину у "Радничком" а вечно сећање свих који су га знали.

Био је изванредан планинар и још бољи човек.

Бранко Котлајић

УТИСЦИ СА ПЛАНИНЕ

МОЈ ПРВИ ИЗЛЕТ

Субота, 31.5.1980

Свеже мајско јутро окупило је десетине и десетине планинара из многих друштава Београда, испред Дома културе "Вук Караџић." Сви нестрпљиво очекују долазак аутобуса, који је стигао после дужег времена. Сав бес узалудног чекања прошао је као од шале. Весели, улазимо и заузимамо места. Циљ пута је Горњак (Ждрело) у источној Србији.

Идући аутопутем, са десне стране остављамо планину Авалу, на којој је саграђен планинарски дом и отворен први планинарски музеј у Србији. На падинама Авале почивали су темељи средњовековног града Жрнова, чији су последњи остаци уклоњени 1934. године, приликом подизања споменика "Незваном јунаку".

Пут нас даље води у Пожаревац, место између доњих токова Велике Мораве и брзе реке Млаве; затим пролазимо кроз Петровац, средиште пољопривредно богате околине. Тако стижемо и на циљ нашег пута - Ладне Воде.

Доцек нам је приредила јака киша, чије дејство нису успеле да зауставе ни две јакне. Зато смо већ после пет минута сви били мокри као мишеви. Међутим, ни то нас није спречило да организујемо рад штаба, кухиње, курира, пребацивање преко хладне, набујале Млаве и освајање Горњачких врхова.

Ускоро се појавило и Сунце. Његови нежни, топли зраци су нам били највећа награда. Наше куварице су почеле да намештају "столњаке" (новине!) на каменом столу и већ су почеле да стижу прве порције оног нашег најлепшег јела – пасуља. Смене гладних планинара су почеле да се ређају, док нису сви завршили. У то време и Сунце као да нас се уплашило, па стаде да се сакрива иза тамних облака. Опет је почела да пада она једнолична киша. "Улетели" смо у аутобусе, да би отишли да посетимо још један бисер овог краја, манастир Горњак.

То је заиста диван манастир, са триконхалном црквом Ваведења, задужбина кнеза Лазара из 1379. године. Налази се поред испосничке пећинске црквице Светог Николе, где је живео и где је сахрањен Григорије Синаит. У манастиру се још увек налазе сачувани остаци дивних фресака из 14. века. Сам поглед на манастир, који као да се издиже из оног крша, је величанствен, а они који желе мир, самоћу и тишину, ништа боље не би могли да пожелу. Они уморни путници, који се зажеле освежења, могу се одморити у лепом, новом мотелу "Горњак", који се налази испред манастира.

Разгледање је завршено и креће се ка Београду. Осећамо тугу што се један леп дан, пун акције, завршио, што се новонастали пријатељи растају, што остављамо ту, помало чудну реку Млаву, али смо и срећни, јер смо данас заиста показали да нас никад ништа не сне и неће изненадити. Аутобус одлази, ношен звуцима оне лепе, чисте планинарске песме.

Јованка Ђулибрк

